

Εκτιμήσεις

Το πρότυπο OHSAS 18001 και η επίτευξη των στόχων ΕΚΕ

Υγεία και ασφάλεια στην εργασία

Πολλές επιχειρήσεις - συνήθως μεγάλου μεγέθους - προσπαθούν μέσω προγραμμάτων Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης (ΕΚΕ) να αναδείξουν τις ενέργειές τους για την αντιμετώπιση περιβαλλοντικών και κοινωνικών ζητημάτων που απασχολούν τον κοινωνικό χώρο όπου δραστηριοποιούνται. Οι επιχειρήσεις αυτές συνήθως δημοσιεύουν επίσηους απολογισμούς όπου αναγνωρίζουν την ευθύνη που τους αναλογεί απέναντι στην κοινωνία και το περιβάλλον. Μέσω των απολογισμών αυτών, θέτουν στόχους βελτιστικής της επιδόσεώς τους έχοντας ως γνώμονα αρχές και αξίες που χαρακτηρίζουν τον πολιτισμό μας όπως: Τον σεβασμό προς τον άνθρωπο, την παροχή ισών ευκαιριών, τον σεβασμό στο περιβάλλον, τη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου και της ποιότητας ζωής.

Με τις ενέργειες ΕΚΕ, κάθε επιχείρηση έχει ως στόχο να ασκήσει θετική επιρροή στα ενδιαφερόμενα μέρη, τους ενδιαφερόμενους Stakeholders όπως χαρακτηριστικά ονομάζονται. Όταν αναφερόμαστε σε μία επιχείρηση, οι άμεσα ενδιαφερόμενοι είναι οι μέτοχοι, οι εργαζόμενοι και οι δανειστές - πιστωτές της, ενώ όταν μιλάμε για έμμεσα ενδιαφερόμενους, τότε εννοούμε το κράτος, τις τοπικές κοινωνίες στις οποίες δραστηριοποιείται η επιχείρηση, τις ομάδες πίεσης π.χ. ακτιβιστές, διαδηλωτές, κ.ά. Η θεωρία των Ενδιαφερόμενων Μερών βοηθάει την επιχείρηση να λάβει υπόψη της όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη (τόσο τα άμεσα όσο και τα έμμεσα) και να ξεκινήσει μια ουσιαστική διαδικασία διαλόγου πριν καθορίσει το πρόγραμμα δράσεώς της όσον αφορά στην Εταιρική Κοινωνική της Ευθύνη.

Οι δράσεις Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης μπορούν να κατηγοριοποιηθούν σε διάφορα πεδία ανάλογα με την εστίασή τους, π.χ. χώροι εργασίας, αγορά, περιβάλλον, κοινωνία. Είναι φανερό ότι κάποια από αυτά τα πεδία είναι εξωστρεφή και άλλα εσωστρεφή, ενώ η επιλογή φανερώνει και τον χαρακτήρα ή τις προτεραιότητες της επιχείρησης που τα επιλέγει. Η εστίαση, για παράδειγμα, στους χώρους εργασίας, είναι πιθανό να αποφέρει όφελος όπως την ανάδειξη της επιχείρησης ως προτιμητέου εργοδότη και τη διευκόλυνση στρατολόγησής ταλέντων στελεχών και να λειτουργήσει ακόμα και ως κίνητρο παραγωγικότητας ενδυναμώνοντας την αφοσίωση του προσωπικού της.

Καθώς η ΕΚΕ έχει τόσο μεγάλο εύρος εφαρμογής, βλέπουμε στους απολογισμούς των επιχειρήσεων να αναφέρο-

► ΤΟΥ | ΕΥΘΥΜΙΟΥ ΓΑΛΑΝΟΥ

Κάθε επιχείρηση οφείλει να σταθμίσει τα βραχυχρόνια οφέλη από τη μείωση δαπανών με τις μακροχρόνιες επιπτώσεις στο ηθικό των εργαζομένων και στην ανταγωνιστικότητά της

νται πολλά από τα γνωστά μας διεθνή πρότυπα ως εργαλεία για την επίτευξη των στόχων τους. Για παράδειγμα, το Πρότυπο OHSAS 18001, παρ' όλο που δεν αποτελεί ένα διεθνές πρότυπο ISO, έχει αντίστοιχη αναγνώριση. Το OHSAS 18001 (Occupation Health and Safety Assessment Series) προδιαγράφει απαιτήσεις για συστήματα υγείας και ασφάλειας στην εργασία (Υ&ΑΕ) ώστε οι επιχειρήσεις που το εφαρμόζουν να περιορίζουν και να έχουν υπό τον έλεγχό τους, κινδύνους για την υγεία και την ασφάλεια όσων βρίσκονται στους χώρους τους ή εργάζονται γι' αυτές. Αναπτύχθηκε για να ικανοποιήσει την ανάγκη που υπήρχε διεθνώς για ένα πρότυπο που να μπορεί να χρησιμοποιηθεί για ενιαία αξιολόγηση και πιστοποίηση.

Το OHSAS 18001 περιλαμβάνει απαιτήσεις για παρακολούθηση και μέτρηση της επίδοσης της επιχείρησης. Οι μετρήσεις μπορεί να περιλαμβάνουν ιατρικές εξετάσεις, όπως εξετάσεις ακοής και όρασης, καθώς και αναλύσεις βιοχημικών παραγόντων, ακόμα και ραδιενέργειας, ανάλογα με τη φύση της επιχείρησης και των αναγνωρισμένων κινδύνων. Αν και

το ελάχιστο που απαιτείται για συμμόρφωση με το OHSAS 18001 είναι η τήρηση των νομικών και κανονιστικών απαιτήσεων, δεν υπάρχει εντούτοις μέγιστο. Το OHSAS, λοιπόν, συμβαδίζει με τον εθελοντικό χαρακτήρα της ΕΚΕ και μπορεί να εφαρμοστεί σε όλες τις δράσεις που αποφασίζουν να εφαρμόσουν οι επιχειρήσεις, χωρίς να υποχρεώνονται από τον νόμο.

Οι ιατρικές εξετάσεις μπορεί να προσφέρονται ως παροχή της επιχείρησης στους εργαζόμενους ή σε ομάδες εργαζομένων που εκτίθενται σε συγκεκριμένους κινδύνους. Μέσω των αποτελεσμάτων των μετρήσεων και των ιατρικών εξετάσεων, η επιχείρηση μπορεί να τεκμηριώσει την επίτευξη στόχων όπως «μηδενικά περιστατικά απώλειας ακοής από θόρυβο στο περιβάλλον εργασίας», «ελαχιστοποίηση της έκθεσης σε ραδιενέργεια του προσωπικού ασφαλείας», «μείωση των αυτοκινητιστικών ατυχημάτων όπου εμπλέκονται οι πωλητές». Η επιλογή των μετρήσεων και των ιατρικών εξετάσεων μπορεί να γίνει έχοντας ως γνώμονα την άσπιση της επιχείρησης σχετικά με την έννοια της βιώσιμης ανάπτυξης, στο πλαίσιο μίας ευρύτερης στρατηγικής και όχι απλά ως μία περιστασιακή επιλογή. Η παρακολούθηση των στόχων μέσω των μετρήσεων παραμέτρων υγείας του προσωπικού, έχει και αρκετές δυσκολίες. Η σημαντικότερη εξ αυτών είναι η διαφύλαξη της εμπιστευτικότητας των στοιχείων, καθώς οι μετρήσεις αποτελούν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα και προστατεύονται από το ιατρικό απόρρητο. Είναι φανερό ότι η εμπλοκή και του ιατρού εργασίας και του τεχνικού ασφαλείας κρίνεται απαραίτητη. Ο μεν πρώτος, θα μελετήσει τα ατομικά αποτελέσματα και θα τα επεξηγήσει στατιστικά ώστε να ανακαλύψει τυχόν τάσεις και να δώσει επιστημονική εξήγηση, ο δε δεύτερος, θα βοηθήσει στην αναγνώριση των πηγών των κινδύνων και στη μελέτη των τρόπων αντιμετώπισης μέσω αποτελεσματικών μέτρων ελέγχου.

Σε εποχές οικονομικής κρίσης, όπως αυτή που διανύουμε, η προσφορά παροχών στους εργαζομένους φαντάζει εξωπραγματική. Η πίεση για μείωση όλων των δαπανών, ειδικά των «μη παραγωγικών» είναι ιδιαίτερα έντονη και εδώ είναι που πρέπει η ανώτερη διοίκηση κάθε επιχείρησης - πριν αποφασίσει να μειώσει τις δαπάνες της για την ΕΚΕ - να σταθμίσει τα όποια βραχυχρόνια οφέλη με τις μακροχρόνιες επιπτώσεις στο ηθικό των εργαζομένων και, έμμεσα, στην ανταγωνιστικότητά της. Η επιλογή της

ΕΚΕ υποστηρίζεται και από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Όπως διατυπώθηκε τον Οκτώβριο του 2011 στη νέα πολιτική για την ΕΚΕ, οι επιχειρήσεις πρέπει να έχουν μία διεργασία ολοκλήρωσης κοινωνικών, περιβαλλοντικών και ηθικών ανησυχιών καθώς και βαθιά ριζωμένη μέσα στις επιχειρηματικές τους λειτουργίες και στη βασική τους στρατηγική, την έννοια των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, σε στενή συνεργασία με τα ενδιαφερόμενα μέρη. Ο απώτερος στόχος είναι να ενισχυθούν οι θετικές επιπτώσεις μέσω π.χ. καινοτομικών προϊόντων, ωφέλιμων τόσο για την κοινωνία όσο και για τις επιχειρήσεις, με παράλληλη μείωση και πρόληψη των αρνητικών επιπτώσεων.

Η εφαρμογή ενός Συστήματος Διαχείρισης Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία σύμφωνα με τις απαιτήσεις του προτύπου OHSAS 18001 προσφέρει μία σειρά από σημαντικά πλεονεκτήματα στις πιστοποιημένες εταιρείες, π.χ. ουστηματική αντιμετώπιση των κινδύνων και υπολογισμό της επικινδυνότητας, ορθολογική διάθεση των διαθέσιμων πόρων, εφαρμογή διαδικασιών, διευκόλυνση της εκπαίδευσης και προαγωγή της εσωτερικής επικοινωνίας, κυρίως όμως αποτελεί ένα διεθνώς αναγνωρισμένο εργαλείο για τη συνεχή βελτίωση της επιδόσεώς τους στον τομέα αυτό της ΕΚΕ.

Η αξιολόγηση και πιστοποίηση των συστημάτων Υ&ΑΕ με την LRQA συντελούν στη βέλτιστη αντιμετώπιση των κινδύνων ώστε οι επιχειρήσεις που την εμπιστεύονται να διαφοροποιηθούν έναντι των ανταγωνιστών τους και να ενισχύσουν σημαντικά την εταιρική τους φήμη. Η προσέγγιση Business Assurance της LRQA, σε συνδυασμό με την εκτενή και σημαντική εμπειρία που διαθέτουν οι αξιολογητές της σε τοπικά και διεθνή πρότυπα, δίνει έμφαση στο τι είναι σημαντικό για την κάθε επιχείρηση και στο τι χρήζει ιδιαίτερης προσοχής, με απώτερο στόχο τη διαρκή βελτίωση των επιδόσεων και την πραγματική μείωση του επιχειρηματικού ρίσκου.

Ο κ. Ευθύμιος Γαλανός συνεργάζεται με την LRQA ως αξιολογητής συστημάτων management ποιότητας, ασφαλείας τροφίμων - HACCP, περιβάλλοντος, υγείας και ασφαλείας στην εργασία και ως εκπαιδευτής αξιολογητών των παραπάνω συστημάτων. Είναι γεωπόνος με ειδικότητα γεωργικών βιομηχανιών και δρ. χημικός μηχανικός με ειδίκευση σε θέματα βιολογικής επεξεργασίας αποβλήτων